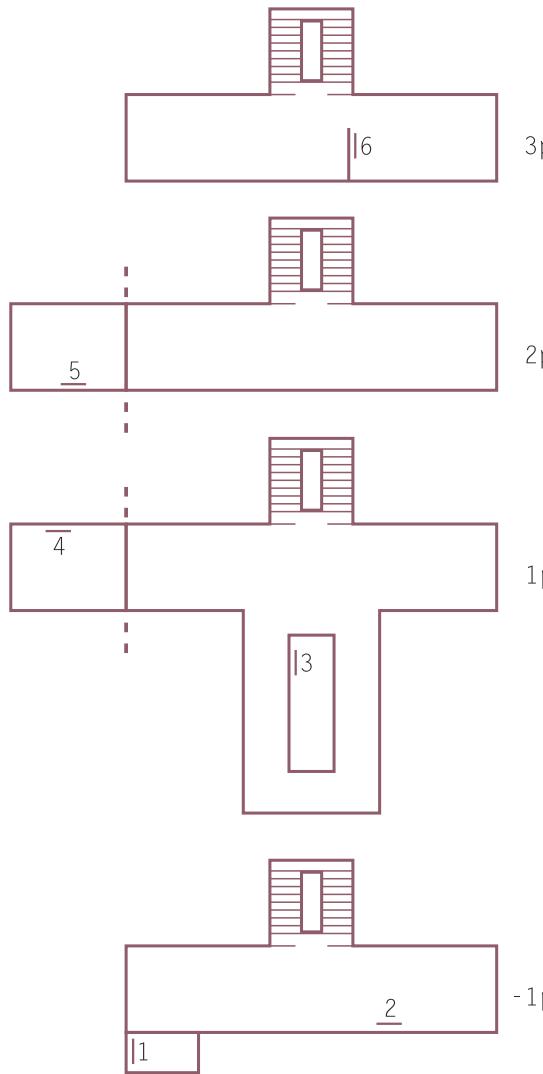

TERITÓRIUM POLIKLINIKA

O PROJEKTE

Ambíciou projektu Teritórium poliklinika je ukázať možnosti nazerania na zažívaný vnútorný priestor polikliniky prostredníctvom média maľby a upozorniť na význam objektu v rámci verejného priestoru mesta. Pôvodná idea vzišla zo snahy stimulovať vnímanie "skrytých" architektonických hodnôt o.i. aj prostredníctvom intervencie umeleckých diel do jej priestoru alebo hmoty.

Dnes už neaktuálne uznesenie vlády z roku 1965, ktoré hovorilo o spolupráci investorov, projektantov a výtvarníkov pri architektonickom riešení stavieb s cieľom zakomponovať do projektovej dokumentácie umelecké dielo, pričom bol vytvorený systém pridelenia sumy na realizáciu diela z celkového rozpočtu, bolo známe ako Hlava V.

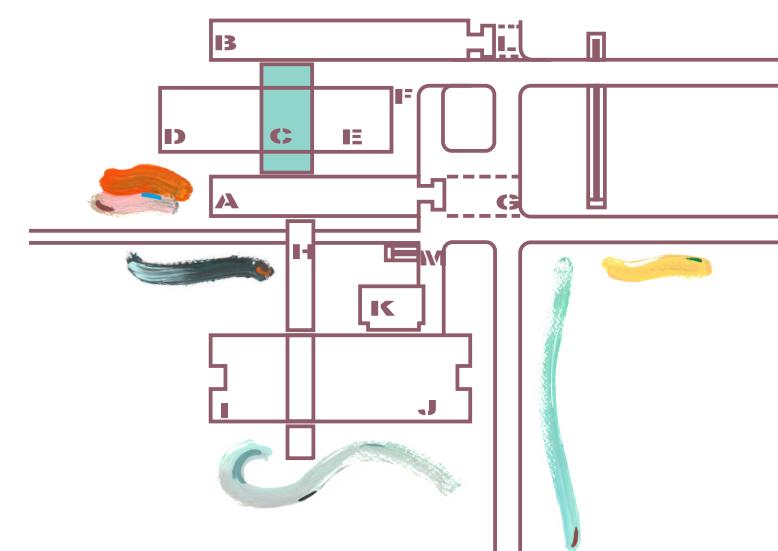
Na absenciu takého prístupu v súčasnej architektonickej praxi zakotveného v legislatíve reagujeme umiestnením šiestich malieb vytvorených špeciálne pre dané poschodie (a miesto v ňom). Maľby nemajú invázivny charakter, naopak, citlivovo vstupujú do konkrétnej priestorovej situácie, ktorá je v súčasnosti výsledkom predovšetkým dlhoročnej (ne)kultivácie či už zo strany meniacich sa nájomníkov alebo zriaďovateľa.

Vzhľadom na ideový rámcu projektu sme sa rozhodli, že očistíme a čiastočne obnovíme funkciu závesného svietidla a očistíme fontánu s mozaikou vo vstupnej hale na prizemí. Ide o objekty, s ktorými návštěvník prichádza do vizuálneho kontaktu bezprostredne po vstupe do objektu. Oba umelecké objekty boli zrealizované práve vďaka spomenutému uzneseniu v priebehu výstavby polikliniky.

Filip Krutek

Umiestnenie a zoznam malieb:

- 1 VĽAVO, akryl, 2016
- 2 PRED TEBOU, akryl, 2016
- 3 SVETLO, akryl, 2016
- 4 ĽAVIČKA, akryl, 2016
- 5 OBÝVAČKA, kombinovaná technika, 2016
- 6 VPRAVO, kombinovaná technika, 2016

VÝSTAVA MALIEB

OD 08.11. DO 22.11.2016

PO - PIA 06:00 - 19:00 HOD.

VIA NA FACEBOOK.COM/EVENTS/148540632279168/
ZJEDNOUDŠENÝ PÔDORYS NA PLAČATE JE PREVZATÝ Z PROJEKT. DOK.
A NEZHODUJE SA SO SÚČASNÝM ROZČLENENÝM BLUKOV

MATEJ
VIDA

Výtvarný jazyk Mateja Vidu, ktorého počiatky vziašli zo snahy transformovať estetiku graffiti do maliarskeho gesta, vrcholí v aktuálnom cykle malieb záujmom o architektoniku zobrazovaného a zobrazovanie architektúry prostredníctvom analýzy jej vnútorného (zažívaného) priestoru. Šest vystavených obrazov tak reaguje na špecifické priestorové aspekty jednotlivých poschodí.

Ako predloha mu slúži fotografický záznam jednotlivých poschodí, pričom sú preňho kľúčové neautentické prvky, teda tie, ktoré sa stali vizuálou súčasťou jednotlivých poschodí, chodieb a čakárni až v priebehu rokov a nie sú súčasťou pôvodného mobiliáru. Sú to napr. kvetináče, rastliny, lavičky, panely pre oznamy, nástenky, vitríny a ostatné prvky, ktoré sú súčasťou prvého plánu obrazov reflektujúceho bezprostrednú (zmyslovú) skúsenosť s vnútorným priestorom objektu. V druhom pláne prostredníctvom výrazne presvetlených plôch reaguje na fyzické vymedzenie priestoru jednotlivých poschodí a obraz sa tak v istých momentoch stáva jeho pokračovaním alebo naopak popretím. Inú polohu tvoria maľby, v ktorých sa prioritne zameriava na zobrazovanie autentického vybavenia budovy, teda prvkov a materiálov, ktoré sú uvádzané v projektovej dokumentácii.

Objekt dnešnej polikliniky bol dostavaný a verejnosti sprístupnený v máji roku 1989 ako Fakultná nemocnica s poliklinikou. Realizácia bola uskutočnená na základe projektu Ing. arch. Martina z ateliéru Zdravoprojektu, štátnej organizácie, ktorá sa zameriava na výstavbu zdravotníckych zariadení. Súčasný názov "Mestská poliklinika" sa užíva od roku 2003. Od tohto obdobia objekt spravuje Stredisko sociálnej starostlivosti v Trnave.

Architektonické riešenie projektu, ktoré aj napriek dobe svojho vzniku evokuje architektonické princípy normalizačného schematizmu a ktorého koncepcia vychádza najmä z utilitárnosti, z funkčných, objemových a ekonomických limitov však zároveň predstavuje dôležitý prvk, ktorý výrazne kultivuje okolitý verejný priestor. I keď pravdou je, že spôsob kultivácie je skôr urbanistický ako architektonický. Dôvodom je realizácia prepájacieho mosta, ktorý vytvoril kľúčové prepojenie východnej časti mestského opevnenia, resp. historického jadra mesta so sídliskom Družba. Vznikol tak plynule priechodný priestor, ktorý eliminuje problém viacerých výškových úrovni terénu, s ktorým sa musel autor projektu vysporiadat. Obyvateľ mesta tak môže plynule v jednej výškovej úrovni prejsť od Baziliky sv. Mikuláša, okolo/dovnútra polikliniky až na úroveň panelákovej výstavby.

Skladba hmoty polikliniky tak pozostáva zo štyroch traktov orientovaných v severojužnej osi a jedného priečneho, prepájajúceho traktu. Jediný solitérny trakt, v ktorom v súčasnosti sídli Dopravný inšpektorát, bol pôvodne navrhnutý ako centrálna lekáreň pre Trnavský kraj. Pôvodne plánované prepojenie s hlavnou budovou polikliniky sa však nikdy nezrealizovalo.

Napriek negatívnym asociáciám, ktoré v súčasnosti so sebou Mestská poliklinika nesie, je nutné chápať jej architektúru a architektoniku zo širšej perspektívy, ktorú sme naznačili. Aj vzhľadom na všeobecne rozšírenú mienku o jej relatívnej vizuálnej neutraktivite je organicky začlenená do vonkajšieho prostredia definovaného okrem prírodných vztahov aj štruktúrou pôvodnej sídliskovej výstavby zo sedemdesiatych rokov, s ktorou autor projektu polikliniky dokázal vytvoriť prinajmenšom adekvátny dialóg.

Fontána s mozaikou bola realizovaná paralelne s poslednou fázou výstavby polikliniky. Vymedzená je súvislou stenou, ktorá usmerňuje pohyb návštevníka smerom ku schodisku. Jednotlivé segmenty kaskádovitej fontány sú pripojené na tejto stene, ktorá je zdobená mozaikou s podmorským motívom so signovaním na spodnej časti protiľahej steny od akademického maliara Dezidera Castiglioneho. Venoval sa predovšetkým maľbe, grafike a monumentálnej tvorbe v architektúre. Mozaikou v poliklinike nadviazal na predošlú realizáciu v Trnave, kamennú mozaiku na fontáne v areáli Fakultnej nemocnice z roku 1981.

Závesný luster definuje priestor vytvorený ako priečelie medzi prízemím a prvým poschodím. Upevnený je troma vertikálnymi tyčami, cez ktoré je vedený elektrický prúd. Tvorí ho ústredné nerezové torzo, do ktorého je tvarovo násobený a do kompozične rôznych polôh inštalovaný segment sklenenej rúrky. Autorom je absolvent odboru sklo v architektúre na VŠVU Jozef Vachálek, známy vďaka mnohým realizáciám, ktoré v niektorých prípadoch aj dnes zveľaďujú verejný priestor slovenských miest (napr. fontána na sídlisku Trávniky v Bratislave, svietidlá v hoteli Bôrik v Bratislave, vo farskom kostole v Novom Meste nad Váhom a ďalšie) a dlhorocnej spolupráci s významným slovenským architektom Ferdinandom Milučkým.

